



# Tidender från Taserud

MEDLEMSBLAD FÖR IDEELLA FÖRENINGEN RACKSTADMUSEET • NR 1 2011 • PRIS 10:-



*Gustaf Fjæstad stabbestol  
med Emma Lundgrens hatt.*



*Gustaf Fjæstad "Maja".*

Efter de 100 år som gått - är det inte dags att åter se på vad dessa entreprenörer i Taserud åstadkom? Deras tankar och idéer? Rackstad-museet är ett levande bevis på deras insats. Därför vill vi låta dagens samtida unga konst-hantverkare möta kolonins konstnärer i ut-ställningen 100 år efter Rackstadkolonin. Ett annat bevis på att konstnärerna tog aktiv del i samhället är utställningen Konstnärernas kyrka, som produceras i samarbete med kyrkan i Arvika. Crescentot över deras skapargärning blir sommarens utställning Rackstadkolonin i stort format. Konstnärernas motiv finns utanför fönstren. De växlar mellan årstiderna; solsken och lysande ljusspel men också vemod och melankoli. Det ökar förståelsen för varför

## Ett sekel fyllt av konst och konsthantverk

**100 år!** Även i Rackstad-museets repertoar finns flera evenemang som ingår i stadens firande. Det är en relativt ung stad som firar sitt jubileum, en stad vars existens till stor del bygger på en driftig entreprenör, Per Andersson, Arvikaverkens grundare. Men det är inte bara i Arvika som entreprenörskapet framhålls. Det är honnörssordet överallt i dagens samhälle! Inte minst inom kultursektorn! Och vilka är entreprenörer om inte konstnärerna. De var det långt innan ordet fanns. Se bara på Rackstadkolonins konstnärer som slog sig ner i en bygd och blev dess entreprenörer i ordets rätta bemärkelse.

De bejakade sitt samhälle i en brytnings-tid, då det urbana samhället växte - paradoxalt nog stod landsbygden aldrig så högt i kurs som då. Inte sedan Linnés dagar hade den svenska naturen blivit så högt skattad och

givit så mycket inspiration som vid förra sekel-skiftet. Inte heller hade konsthantverket stått i fokus och nått så hög nivå sedan 1700-talet. Konstnärerna flydde storstaden men skapade verk för den alltmer växande kundkretsen i städerna, som hade behov av nya föremål till sina bostäder, utformade som en lantlig och idyllisk villabebyggelse av den nya yrkeskåren arkitekterna. De såg till helheten, från dörrhandtag till fasad och planlösning, och strävade som konstnärerna efter att skapa ett allkonstverk – Gesamtkunstwerk!

I denna tidsanda verkade Rackstadkolonin och Bröderna Erikssons möbelfabrik.

*Maja Fjæstad "Gustaf".*



konstnärerna valde denna trakt att slå sig ned i.

Vi får hoppas att konstnärernas arv i form av museet fortfarande kan vara en aktiv del i samhället.

Det har varit min ambition, som chef, att arbeta efter den inriktningen. Att både stärka varumärket Rackstad-museet och hitta nya samarbetspartner samt lyfta fram det som gör att Rackstadkolonin och dess skapelser kan nyttjas, vara en resurs för olika estetiska, kreativa, konstnärliga ändamål, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. En verksamhet där många bollar har satts i rullning, vilka jag hoppas nu skall nå sina mål!

*Fortsättning ...*

## 2 • Tidender från Taserud

Nu när det är dags för mig att lämna Rackstadmuseet vill jag summera min tid. Det har varit fyra intensiva år som snabbt passerat revy och som har gett mig mycket i form av möten med människor, lärdom, kunskap och inte minst kontakt med en fantastisk omgivning med en blandning av kultur och natur. Jag vill ta tillfället i akt och tacka för allt det stöd och den uppmuntran som de ideella, besökare och samarbetspartner har visat mig under de här åren. Med det önskar jag Rackstadmuseet all lycka i framtiden och dess besökare många spännande konstupplevelser framöver.

*Välkommen till en säsong med jubileumsfirande och en konstnärsgärning som fortfarande inspirerar!*

*Richard Sangwill, museichef*



*Bror Lindh medverkar i "stort format".*

## Rackstadkolonin i stort format

Sommarens stora utställning i anslutning till Arvikas hundraårsjubileum pågår under tiden 23 juni–2 oktober. Den visar viktiga verk av Gustaf och Maja Fjæstad, Christian Eriksson, Björn Ahlgrensson, Fritz Lindström, Bror Lindh, Alfred Ekstam och Ture Ander.



*Bjørn Breistol Båsen  
Chambre Macabre  
2008.*



*Torbjørn Kvasbø "Stack svart" 2010.*

*Foto: C. Willmann*

# 100 ÅR EFTER RACK STAD KOLO NIN

## OCH DET NYA KONSTHANTVERKET

**Utställningens titel**, 100 år efter Rackstadkolonin, syftar på Arvikas 100-års jubileum. Den nyetablerade konstnärskolonin tog mycket tidigt del av stadens utveckling. Rackstadkolonin etablerades i en brytningstid och kom att utgöra platsen för Arts and Crafts-rörelsens mest omfattande och färgstarka uppföljning i Sverige. Det skedde under en tid då det moderna samhället växte fram. Liksom i Rackstadkolonins internationella motsvarigheter återfanns en tydlig kritik av industrialismen, samtidigt som konstnärerna utgjorde en motor för att formulera andra alternativ.

Vid närmare granskning av dagens konsthantverksscenen talar mycket för att vi åter befinner oss i en omvandlingsfas. Gränser gentemot andra discipliner har under 00-talet utmanats och ifrågasatts. Inte sällan återfinns formuleringen det nya konsthantverket i utställningskataloger och i den allmänna debatten. Utövare inordnade under epitetet det nya lyfts fram som en motpol till det gamla och traditionella.

Utställningen har ambitionen att visa på mångsidiga och kontrasterande bilder av hantverket och konsten och att skapa en dialog mellan Rackstadkolonin och nio samtida konstnärers arbeten. Likt utövarna inom Rackstadkolonin representerar de senare en rad olika discipliner verksamma inom bland annat studioderamik, modeformgivning och samtidskonst. Vad alla delar, är en nära relation till traditionella hantverkstekniker och material.

**Genom utställningen** vill Rackstadmuseet visa att det så kallade nya eller rättare sagt idén om det nya också har historiska referenser. Vi vill ge en alternativ och mer nyanserad bild av sakernas tillstånd, där begrepp som tradition och kontinuitet inte utesluts utan kan inkluderas i helhetsbilden. Vi tror att Rackstadkolonin i detta perspektiv utgör en alternativ ingång till samtiden där vi vill tillskriva konsthantverket förmåga att både föra traditionen vidare och utveckla densamma. I takt med att omvärlden förändrats förändras också de grundläggande premisserna för det kreativa skapandet. Men oavsett kan också konsten och hantverket leda utvecklingen framåt. I detta perspektiv blir konsthantverket en form av handgjord kommunikation, en röst som formulerar andra värderingar, tankar och ting än politikens handlingsprogram, industrins vedertagna designprocesser och de stora konstbiennalerna, ständigt utmanande, bejakande och nytolkande av det vi har för våra händer.

# Trefaldighetskyrkan konstnärernas kyrka

**2011 firar Arvika 100 år som stad.** Trefaldighetskyrkan i Arvika firar också ett hundraårsminne 2011; ett sekel har gått sedan invigningsåret 1911.

Minnesprogrammet för Trefaldighetskyrkan tar sig uttryck bland annat i en utställning som belyser kyrkans tillkomst. Där visas exempel på medverkan av huvudsakligen lokala konstnärer och konsthantverkare som bidrog till utsmyckningen. Arbetena utfördes inför invigningen, men också under den följande hundraårsperioden.

Flera namn känns igen från Rackstadkolonin. En del av utställningen visas i Trefaldighetskyrkan, en annan på Rackstadmuseet. Utställningsperioden är 14/5–18/9 2011 för båda utställningarna.

Utställningens namn är Trefaldighetskyrkan – Konstnärernas kyrka. Benämningen bygger på närvaron av lokala konstnärer och konsthantverkare samt det djupa engagemang som kom från konstnärshåll angående kyrkans utseende. Till det första skissförslaget för



Skisser från utställningen – Ivar Tengbom och Björn Ahlgrensson.

kyrka i Arvika som presenterades 1906 ställde sig nämligen konstnärerna Gustaf Fjæstad och Fritz Lindström mycket kritiska. Stilen var nygotik och i tidningsinsändare manade de att man hellre borde blicka framåt och välja mer passande och tidsenlig stil för en kyrka i Arvika. Under medverkan av bildhuggaren Christian Eriksson ledde det till att en annan arkitekt tillfrågades, Ivar Tengbom, vars förslag vann gillande och antogs 1907.

Ivar Tengbom var i högsta grad en god representant för den generation arkitekter som blickade framåt och såg arkitektur som byggnadskonst. För bästa känsla och upplevelse av en kyrkobyggnad eftersträvades ett samband med miljö och omgivning. Kyrkorummet skulle vara utformat på ett speciellt sätt för att erhålla religiös stämning. Dessutom skulle man utgå från lokala förhållanden. Det gällde såväl vid användandet av byggnadsmaterial som att fånga upp den konstnärlighet och det konsthantverkskunnande som fanns på platsen.

Arne R Sandberg



## Rackstadmuseets Sommarprogram 2011

**TISDAG 28 JUNI 13.00**

Allmän visning, museet och kyrkan  
Trefaldighetskyrkan – konstnärernas kyrka

**FREDAG 1 JULI 10.00**

Förmiddagskaffe med Magnus Borén: Mitt liv på scen

**FREDAG 8 JULI 10.00**

Förmiddagskaffe med Göran Samuelsson och Robert Henriksson: Vanliga män i skor

**TISDAG 12 JULI 13.00**

Allmän visning, museet och kyrkan  
Trefaldighetskyrkan – konstnärernas kyrka

**FREDAG 15 JULI 10.00**

Förmiddagskaffe med Lena Dahlman: Dahlmans blandning

**ONSDAG 20 JULI 19.00**

Kvällskonsert Lena Dahlman: Lena möter Allan Edwall

**FREDAG 22 JULI 10.00**

Förmiddagskaffe med Anders Mattsson och Göran Bryntesson som samtalar om arkitekt Ludvig Mattssons dagbok

**TISDAG 26 JULI 13.00**

Allmän visning, museet och kyrkan  
Trefaldighetskyrkan – konstnärernas kyrka

**FREDAG 29 JULI 10.00**

Förmiddagskaffe med Vecchi vänner:  
Quattro Stagioni - mer än en pizza"

**FREDAG 5 AUGUSTI 10.00**

Förmiddagskaffe med Ulla Walldén: Älskade radio!  
Ulla Walldén i allmänhetens tjänst

**TISDAG 9 AUGUSTI 13.00**

Allmän visning, museet och kyrkan  
Trefaldighetskyrkan – konstnärernas kyrka

**FREDAG 12 AUGUSTI KL 10.00**

Förmiddagskaffe med Anders Johansson:  
I spåren efter svensk-norska agenter,  
kurirer och sabotörer

**ALLMÄN VISNING AV RACKSTADMUSEET**

tisdag och torsdag kl 13.00  
under juli – augusti.

PRELIMINÄRT PROGRAM.





## Inre och yttre dörrar

Nytt samarbete mellan Ingesunds Folkhögskola och Rackstadmuseet

**Utgångspunkten** är ett samarbetsprojekt inom Hantverkslinjen på Ingesunds folkhögskola. Projektet spänner över alla tre ämnena Trähantverk, Keramik, FärgBildForm. De studerande har arbetat med träsnitt och keramikplattor med relief, vilka sedan har använts till olika grafiska högrtryckstekniker.

Motivet för projektet blev "dörrar", vilket bygger vidare på höstens tema "människokroppen/huskroppen". En dörr kan vara vägen ut ur något eller in till något, den kan vara stängd eller öppen och den kan vara mer eller mindre besvärlig att öppna. Den är fylld av symboliska undertoner och associationer.

Tanken är att dörrarna skall väcka tankar och frågor hos betraktaren. Vilken berättelse kan en speciell dörr ge upphov till? Vart leder dörren? Vilket namn skulle dörren kunna ha? Vad säger frånvaron av dörr? Finns det osynliga dörrar? Öppningar utan dörr?

Skolklasser ska kunna använda utställningen som ett inspirations- och arbetsmaterial. Kanske rita en egen dörr.

*Utställningen visades under maj månad.*



Vaser av Hilma Persson-Hjelm.

## Gåva till museet

**Ideella Föreningen Rackstadmuseet** har med stor tacksamhet mottagit en generös gåva från Bo Söderlund i Brunskog att tillföras museets samlingar; målningar av Thore Andersson, Helmer Forslund och Ture Ander, träsnitt av Maja Fjæstad och drejade vaser, fat och skålar av Martin Flodén, Martin Andersson, Hilma Persson-Hjelm och Samuel Johansson.

Bo Söderlund avled i början av året.



Byrn, Almgrensson Vid fönstret 1905.

Rackstadkolonin i stort format 23 juni – 2 oktober

## Utställningsprogram

**7 maj – 19 juni**

100 år efter Rackstadkolonin

– *det nya konsthantverket*

**14 maj – 18 september**

Trefaldighetskyrkan 100 år

– *konstnärernas kyrka*

**20 maj – 29 maj**

Inre och yttre dörrar

**23 juni – 2 oktober**

Rackstadkolonin i storformat

**1 oktober – 6 november**

Tina Reuterberg, keramik

**8 oktober –**

Arvika.nu:

Konsten & Konsthantverket

Gerd Görans måleri och objekt

**19 november – 15 januari**

Curt Ericson och möbelhantverket

*Obs! Preliminära tider*

## Sjöbergs bok

Nu finns Herbert Sjöbergs bok "Konstnärskolonin vid Racken" återigen att köpa i museibutiken. En ny upplaga har tagits fram och boken pryds av Fritz Lindströms "Rackenstudie" från 1903. Boken kostar 250:-. En fin present att ge bort eller läs den själv i hängmattan i sommar.



HUVUDSPONSOR FÖR RACKSTADMUSEET

Westra Wermlands Sparbank

SPONSORER

Volvo Construction Equipment AB  
Hauler & Loader Div. Arvikafabriken  
Östra Sundsbo Invest AB

Advokatfirman Lars Solvik  
Advokatfirman Peter Rimo AB  
Bengt Lundin AB  
Crem International AB  
Ernst & Young AB  
Fastighets AB L E Lundberg  
Nordea AB  
Norma Precisions AB

A-bilar  
Arkitektstudio Norum  
Ekonomikonsult i Arvika  
Fastighetsbyrå  
Hultabäckens Bokförlag  
KPMG Arvika  
KV-huset i Arvika AB  
L Johanssons fastigheter  
Moelven Edanesågen AB  
OKQ8 AB Arvika  
Sahlins Gummiverkstad AB  
Skanska Sverige AB

Bokia Arvika  
Gate Gästgiveri  
Kappan  
Kjells glasmästeri AB  
Lars Björklunds Rör AB  
Olssons Restauranger  
Stavnäs Redovisning  
Sveders Herr AB  
Swegon AB  
Thermia Värme AB

Västvärmlands LBC AB  
XL-Bygg Arvika AB

Accona Industrier  
Andersson & Olsson  
Plåtslageri AB  
Arvika Färglager AB  
Bijo Ramaffär  
Colorama Färg,  
Bad & Kakel AB  
El-Service  
Ernas Handelsträdgård  
Fonus Arvika  
Gehås AB  
Grähs & Co Arvika  
Fönsterputs AB  
Hedlunds Blomsterhandel  
Henrys Byggmaterial AB  
Hotell Arkaden  
Hotel Scandic Arvika  
Jennys Hotell och Restaurang  
Mäklarhuset Mäklar West  
Svensk Fastighetsförmedling

**RACKSTADMUSEET**

Kungsvägen 11, 67141 Arvika

Telefon 0570- 809 90

Postgiro 5 06 13- 9

Bankgiro 5607-8892

rackstadmuseet@telia.com

Ansvarig utgivare

Richard Sangwill

Form Lars Norrby

www.rackstadmuseet.se

